

Uzasadnienie

Konieczność wydania rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie badania sprawozdania zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji o wypłacalności i kondycji finansowej przez firmę audytorską związane jest w wejściem w życie w dniu 21 czerwca 2017 r. ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. poz. 1089).

Przepis art. 261 pkt 6 lit e tej ustawy wprowadził zmianę upoważnienia zawartego w art. 290 ust. 5 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1170 i 1089). Zgodnie z tym przepisem minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej przez firmę audytorską oraz zakres informacji zawartych w sprawozdaniu biegłego rewidenta, uwzględniając istotność danych zawartych w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej.

Zgodnie z art. 295 pkt 3 ustawy o biegłych rewidentach (...) dotychczasowe rozporządzenie, tj. rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych (Dz. U. poz. 2027), zachowuje moc do dnia wejścia w życie aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienionego art. 290 ust. 5 o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy o biegłych rewidentach (...). W związku z tym konieczne jest wydanie nowego rozporządzenia uwzględniającego zmiany wprowadzone przez ustawę o biegłych rewidentach (...) do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Zmiany te wynikają z konieczności zachowania spójności z nową terminologią wprowadzoną ustawą o biegłych rewidentach (...) i obejmują:

- 1) zastąpienie określenia „podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego” określeniem „firma audytorska” – zmiana ta ma celu zapewnienie spójności z terminologią używaną w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. U. UE L 158 z 27.05.2014, str.77 wraz ze Sprostowaniem w Dz. U. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66) oraz stosowaną praktyką;
- 2) zastąpienie określenia „opinia wraz z raportem” określeniem „sprawozdanie biegłego rewidenta” – zmiana ma na celu uniknięcie niejasności związanych z niewłaściwym stosowaniem określenia „opinia i raport” (którego odpowiednikiem w nowej ustawie o biegłych rewidentach (...) jest określenie „sprawozdanie z badania”) w przypadku usługi atestacyjnej będącej badaniem innym niż badanie ustawowe w rozumieniu ustawy o biegłych rewidentach (...). Stosowanie pojęcia „sprawozdanie biegłego rewidenta” ma na celu doprecyzowanie, że badanie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej nie stanowi badania ustawowego w rozumieniu ustawy o biegłych rewidentach (...), a z wykonania takiej usługi atestacyjnej wydawane jest w odróżnieniu od badania ustawowego „sprawozdanie biegłego rewidenta” a nie zaś „sprawozdanie z badania”.

Poza tym projekt zawiera, co do zasady, regulacje tożsame z obowiązującymi dotychczas. Zgodnie z § 3 projektu zakres badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji przez firmę audytorską będzie tożsamy z zakresem

badania tego sprawozdania przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych określonym w przepisach dotychczasowych. Badanie obejmuje w szczególności:

- 1) weryfikację zgodności ujmowania i wyceny aktywów dla celów wypłacalności z art. 223 ust. 1 ustawy oraz rozdziałem II w tytule I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;
- 2) weryfikację zgodności ujmowania i wyceny zobowiązań dla celów wypłacalności innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności z art. 223 ust. 2 i 3 ustawy oraz rozdziałem II w tytule I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;
- 3) weryfikację zgodności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności z art. 224–235 ustawy oraz rozdziałem III w tytule I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;
- 4) weryfikację zgodności obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności:
 - a) w przypadku stosowania przez zakład formuły standardowej - z przepisami ustawy dotyczącymi obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności według formuły standardowej oraz rozdziałami V i X w tytule I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35,
 - b) w przypadku stosowania przez zakład modelu wewnętrznego - z przepisami ustawy dotyczącymi obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności przy zastosowaniu pełnego albo częściowego modelu wewnętrznego oraz rozdziałami VI i X w tytule I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35.

Zgodnie z § 4 ust. 1 projektu informacje zawarte w sprawozdaniu z badania biegłego rewidenta będą, co do zasady, tożsame z informacjami zawartymi w raporcie, o którym mowa w przepisach dotychczasowych. Mając na względzie, że podstawowym elementem sprawozdania biegłego rewidenta jest wyrażenie przez biegłego rewidenta pisemnej opinii, przewiduje się, że opinia biegłego rewidenta wskazana będzie w § 4 ust. 1 pkt 4 projektu, a nie jak w dotychczasowym rozporządzeniu stanowiłaby odrębny przepis. Zakres opinii pozostaje tożsamy z dotychczas obowiązującym, tj. biegły rewident stwierdzi w opinii, czy badane sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej we wszystkich istotnych aspektach zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy i tytułu I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35. Ponadto sprawozdanie obejmuje m.in.:

- 1) stwierdzenie prawidłowości wyceny aktywów dla celów wypłacalności;
- 2) stwierdzenie prawidłowości wyceny zobowiązań dla celów wypłacalności innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności;
- 3) stwierdzenie prawidłowości ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności;
- 4) stwierdzenie prawidłowości obliczenia przez zakład kapitałowego wymogu wypłacalności.

Nowym rozwiązaniem będzie uzupełnienie informacji zawartych w sprawozdaniu biegłego rewidenta o następujące elementy (analogicznie jak ma to miejsce w sprawozdaniu z badania finansowego jednostek):

- 1) nazwę i siedzibę firmy audytorskiej, która przeprowadziła badanie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej, co zapewni spójność z art. 83 ust. 3 pkt 2 ustawy o biegłych rewidentach (...);
- 2) oświadczenie biegłego rewidenta o przypadkach istotnej niepewności w odniesieniu do zdarzeń lub uwarunkowań, które mogą rodzić zasadnicze wątpliwości co do zdolności

zakładu do kontynuowania działalności, co zapewni spójność z art. 83 ust. 3 pkt 14 ustawy o biegłych rewidentach (...).

Dodatkowo, z uwagi, że zakres badania obejmuje m.in. weryfikację rzetelności i kompletności wyjaśnienia istotnych różnic podstaw i metod stosowanych do wyceny aktywów dla celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności, w porównaniu z podstawami i metodami stosowanymi do wyceny aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości i pozostałych zobowiązań w sprawozdaniach finansowych, o którym mowa w art. 285 ust. 1 pkt 4 (§ 3 pkt 8 projektu), proponuje się, aby sprawozdanie z badania obejmowało stwierdzenie weryfikacji rzetelności i kompletności tych informacji (§ 4 ust. 1 pkt 12 projektu).

Ze względu na rozszerzenie zakresu informacji zawartych w sprawozdaniu biegłego rewidenta w stosunku do zakresu informacji zawartych w sporządzanym obecnie raporcie biegłego rewidenta o oświadczenie biegłego rewidenta o przypadkach istotnej niepewności w odniesieniu do zdarzeń lub uwarunkowań, które mogą powodować zasadnicze wątpliwości co do zdolności zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji do kontynuowania działalności (§ 4 ust. 1 pkt 13 projektu), nie przewidziano utrzymania dotychczasowej regulacji polegającej na wskazywaniu w opinii biegłego rewidenta stwierdzonych podczas badania poważnych zagrożeń dla kontynuacji przez zakład działalności.

Zgodnie z § 4 ust. 2 projektu – tak jak dotychczas – w przypadku wydania przez biegłego rewidenta opinii z zastrzeżeniami, opinii negatywnej albo odmowy wydania opinii sprawozdanie biegłego rewidenta powinno zawierać uzasadnienie wydania takiej opinii albo odmowy jej wydania. Uzasadnienie to będzie stanowiło część sprawozdania biegłego rewidenta, a nie – jak dotychczas – część opinii.

Zgodnie z § 5 projektu, jeżeli w toku badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej biegły rewident stwierdzi istotne, mające wpływ na to sprawozdanie, naruszenie przepisów prawa dotyczących warunków udzielenia zezwolenia lub wykonywania działalności przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji, statutu lub umowy spółki, powinien o tym poinformować w sprawozdaniu biegłego rewidenta (tak jak dotychczas w raporcie). Zgodnie z § 6 projektu rozporządzenie wejdzie w życie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia, przy czym w związku z art. 295 pkt 3 ustawy o biegłych rewidentach (...) powinno to nastąpić najpóźniej w dniu 22 grudnia 2017 r.

W związku z zachowaniem dotychczasowego zakresu badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej oraz niewielkimi zmianami zakresu informacji zawartych w sprawozdaniu biegłego rewidenta w stosunku do zakresu informacji zawartych w opinii i raporcie biegłego rewidenta proponuje się niewprowadzanie przepisów przejściowych. Uzasadnia to także odstąpienie od wynikającej z postanowień uchwały Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednoczenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M.P. poz. 205) zasady ustalania na dzień 1 stycznia albo 1 czerwca daty wejścia w życie przepisów określających warunki prowadzenia działalności gospodarczej.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), dlatego też projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji.

Projektowane rozporządzenie nie wymaga przedstawiania go organom i instytucjom Unii Europejskiej w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. W szczególności regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady nr 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. UE L 189 z 03.07.1998, str. 42).

Stosownie do art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych dotyczącym rozporządzeń Ministra Rozwoju i Finansów.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, w związku z § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204), projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.